

ชีวจริยธรรม

กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา (kulachatrakul@gmail.com)

Chief Marketing Officer บริษัท มาร์เก็ตติ้งได้อ็อกไซด์ จำกัด

การโต้แย้งกันอย่างไม่รู้จบถึงประเด็นขัดแย้งที่หาคำตอบไม่ได้นั้นจัดว่าเป็น **ปฏิทรรศน์ (Paradox)** ความรู้จริงอย่างชัดเจนแต่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเองเหมือนกับ Economic Paradox ที่กล่าวว่า “ทำไมเพชรจึงแพงกว่าน้ำทั้งที่คนเราต้องการน้ำมากกว่า” **ชีวจริยธรรม (Bioethics)** นับเป็นปฏิทรรศน์ซึ่งนักวิชาการ นักกฎหมาย และนักการศาสนายังหาคำตอบไม่ได้ที่สุด ชีวจริยธรรม หมายถึงการปฏิบัติต่อสิ่งมีชีวิตอย่างมีคุณธรรม ไม่ทำร้ายหรือทำอันตรายต่อสัตว์หรือมนุษย์เพื่อการศึกษาหรือการวิจัย จรรยาบรรณในการใช้สัตว์ทดลอง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (สกว.) ได้กำหนดจรรยาบรรณการใช้คน หรือสัตว์เพื่องานวิจัย งานสอน งานทดสอบ และงานผลิตชีววัตถุ วััตถ์นี้ **GMOs** สิ่งมีชีวิตดัดแต่งพันธุกรรม ย่อมาจากคำว่า Genetically Modified Organisms หมายถึงสิ่งมีชีวิตที่มีการตัดและต่อยีนด้วยเทคนิคพันธุวิศวกรรม (Genetic Engineering) ทำให้มีลักษณะพันธุกรรมตามที่ต้องการ มีประโยชน์ เช่น 1) สารที่ผลิตโดยจุลินทรีย์แปลงพันธุ มีหลายชนิดมีประโยชน์ ช่วยขยายหลอดเลือด การปลูกถ่ายไขกระดูก กระตุ้นการสร้างเนื้อเยื่อที่เกิดจากบาดแผลไฟไหม้ กระตุ้นการสร้างเซลล์เม็ดเลือดแดง ช่วยแก้ความเป็นหมัน ฯลฯ 2) สารที่ผลิตโดยพืชแปลงพันธุ มีหลายชนิด เช่น มะเขือเทศช่วยควบคุมการสุกของผล มะละกอมีความทนทานต่อไวรัสโรคใบด่าง ทานตะวันทำให้เมล็ดมีโปรตีนเพิ่มขึ้น ข้าวโพดทนทานต่อยาปราบวัชพืช ฯลฯ 3) สารที่ผลิตโดยสัตว์แปลงพันธุมีหลายชนิด เช่น วัผลิต GH ฮอร์โมนช่วยเพิ่มผลผลิตน้ำนม หนูผลิต GH ของคนช่วยเพิ่มความสุขของคนเดี่ยวแคะ เป็นต้น อันตรายจากอาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมแม้จะยังไม่มีการรายงานชัดเจน แต่ก็ก่อให้เกิดความหวุ่นวิตกเกรงจะเกิดภัยอันตรายแก่มนุษย์ แต่เราในฐานะผู้บริโภคควรระวังตนไว้ก่อน ถ้าไม่จำเป็นก็ควรหลีกเลี่ยงการบริโภค กรณีนี้จัดเป็นปฏิทรรศน์ที่ยังไม่ซับซ้อน

การทำแท้ง ตามหลักศาสนาถือว่าการทำแท้งเป็นสิ่งผิดศีลธรรมและเป็นบาป แต่เมื่อไม่นานในสหรัฐอเมริกาบางกลุ่มถือว่าการท้องเป็นเรื่องส่วนตัวจึงมีสิทธิที่จะเลือกให้เด็กอยู่ในครรภ์หรือไม่ กลุ่มนี้เรียกว่า พวก pro-choice ส่วนกลุ่มตรงข้ามมีความเห็นว่าเด็กในครรภ์เป็นสิ่งมีชีวิตที่จะกำเนิดมาเป็นมนุษย์ การทำแท้งจึงเป็นฆาตกรรมอย่างหนึ่ง ความเห็นของกลุ่มนี้เรียกว่า pro-life ในประเทศไทยมีกฎหมายอนุญาตให้ทำแท้งได้ 2 กรณี คือ 1) สุขภาพกาย สุขภาพจิตของหญิงผู้เป็นแม่ และสุขภาพของทารกในครรภ์ไม่ดี เช่น ติดเชื้อ HIV เป็นโรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง โรคธาลัสซีเมีย มีภาวะปัญญาอ่อน 2) การตั้งครรภ์เพราะถูกข่มขืน จำเป็นต้องเอาเด็กในครรภ์ออกเพราะเกิดจากความไม่เต็มใจของผู้เป็นแม่และเกิดจากขื่นใจ ถ้าเด็กเติบโตขึ้นมาจะเป็นปัญหาสังคมที่ยากเกินเยียวยา แต่การทำแท้งในทางศาสนาถือเป็นการฆาตกรรมชีวิตผิดศีลปาณาติปาตา แล้วจะอย่างไรในเมื่อมีความขัดแย้งกันอยู่สองทรรศนะ ในความเห็นปัจจุบันโอนเอียงไปทางด้านกฎหมายมาก การทำแท้งในสองกรณีนั้นไม่ผิดกฎหมาย แต่ในทางธรรมะถือว่าผิด

ทัวร์อวสานชีวิต ในประเทศสวีเดนและนอร์เวย์มีบริการให้ผู้ป่วยที่ไม่ปรารถนาจะมีชีวิตอยู่ สามารถจบชีวิตลงอย่างสงบ ดำเนินการโดยมูลนิธิการกุศลแห่งหนึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีผู้คนทั่วโลกเดินทางมาใช้บริการไปแล้วประมาณ 150 ราย กรณีนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับประเทศอื่น ๆ เป็นชีวจริยธรรมที่ต้องพิจารณากันอย่างรอบคอบ ถึงประเด็นการขออนุญาตตายอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นับเป็นปฏิทรรศน์เหมือนกันเพราะเจ้าของชีวิตปรารถนาที่จะไม่อยู่บนโลกใบนี้แต่ทางการยังไม่ออกกฎหมายคุ้มครองในบางประเทศ

การอุ้มบุญ คือ การฝากตั้งครรภ์ไว้กับท้องของผู้อื่นเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายในประเทศไทยด้วยความอ่อนไหวอาจขัดต่อศีลธรรมอันดี เนื่องจากร่างกายของผู้หญิงมิใช่สิ่งของที่ซื้อขายกันได้ สิ่งนี้จึงอาจก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากในภายหลังเกี่ยวกับ

การอ้างสิทธิความเป็นแม่ในตัวเอง แต่จะให้ทำอะไรในเมื่อผู้หญิงที่ไม่อาจมีบุตรได้จึงเป็นปัญหาเชิงปฏิบัติที่ยากต่อการแก้ไขกฎหมายในประเทศไทย

อย่างไรก็ตามในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธ การถกเถียงกันว่าประเด็นใดผิดหรือไม่ บาปกรรมหรือไม่ ให้อูที่เจตนาและจิตอันบริสุทธิ์ หากกระทำไปแล้วเกิดประโยชน์และการกระทำนั้นมิได้เบียดเบียนชีวิตผู้อื่นแต่อย่างใดก็สุดแล้วแต่เจตนาของตัวผู้กระทำนั่นเอง
